

This Question Paper contains 8 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 100646

247(GE)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 46 પ્રશ્નો છે.
- 2) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 3) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- 4) પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જવાબ લખવા.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

■ નીચે આપેલા 1 થી 10 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) ફલીકરણ થી બીજાવસ્થાના અંત સુધીના સમય ને કહે છે.
(A) ભ્રુણાવસ્થા (B) બીજાવસ્થા
(C) ગર્ભાવસ્થા (D) બાલ્યાવસ્થા
- 2) બાળકના સૌંદર્ય વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિ —
(A) બ્લોક્સ (B) બાળવાર્તા
(C) રંગોળી પૂરવી (D) ગ્રુપ રમત
- 3) વિકાસમાં બદલાવ જોઈ શકાય છે —
(A) ગુણાત્મક (B) જથ્થાત્મક
(C) વારંવાર (D) નકારાત્મક
- 4) ગુસ્સે થયેલ બાળકનું વર્તન —
(A) અલગ (B) સહાનુભૂતિવાળો
(C) આકર્ષક (D) આક્રમક

- 5) યાદ શક્તિના વિકાસ માટે જરૂરી —
 (A) પુનરાવર્તન (B) વાંચન
 (C) કસરત (D) નિરીક્ષણ
- 6) બાળક જ્યારે 1 વર્ષનું થાય ત્યારે —
 (A) બેસી શકે (B) ઊભુ રહી શકે
 (C) ચાલી શકે (D) દોડી શકે
- 7) બાળકનો સામાજિક વિકાસ આ દ્વારા થાય છે —
 (A) પ્રવાસ (B) ગાવું
 (C) પેપર કટિંગ (D) સાયકલ ચલાવવી
- 8) બાળકનું વર્તન સુધારવા માટે —
 (A) રમત (B) ઈનામ
 (C) શિક્ષા (D) આવેગિક નિયંત્રણ
- 9) માનસિક પછાત બાળકનો બુદ્ધિઆંક —
 (A) 70 થી વધારે (B) 30 થી 70 ની વચ્ચે
 (C) 70 થી ઓછો (D) 70 થી 120 ની વચ્ચે
- 10) 0 થી 6 મહિનાના બાળક માટેની ઉત્તેજનાત્મક પ્રવૃત્તિ —
 (A) પઝલ્સ (B) ધૂધરો
 (C) ચિત્રકામ (D) દડો રમવો

વિભાગ - B

નીચે આપેલા 11 થી 20 પ્રશ્નોના જવાબ એક વિધાનમાં આપો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [10]

- 11) સામૂહિક શિક્ષા એટલે શું ?
- 12) ઈનામ આપતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.
- 13) બાલ્યાવસ્થાના પ્રકાર લખો.
- 14) અંધ બાળકને શિક્ષણ આપવાની એક પદ્ધતિ જણાવો.
- 15) ઉત્તેજના એટલે શું ?
- 16) બુદ્ધિઆંક (I.Q.) શોધવાનું સૂત્ર જણાવો.
- 17) આવેગિક વિકાસના પ્રકાર જણાવો.
- 18) સમાજવિરોધી વર્તન કોને કહેશો ?
- 19) કલા એટલે શું ?
- 20) બાળકના સૌંદર્ય વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

વિભાગ - C

- નીચેના 21 થી 31 સુધીના ટૂંકા પ્રશ્નો છે. માગ્યા મુજબ જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે. [22]

- 21) બાળકના વિકાસમાં વ્યક્તિગત તફાવત જોવા મળે છે (કારણ આપો).
- 22) બાળકના સૌંદર્ય વિકાસમાં માતાપિતાનો ફાળો આપો.
- 23) અંધત્વની વ્યાખ્યા લખો.
- 24) બાલવાડીમાં બાગકામ પ્રવૃત્તિ જરૂરી છે કેમ (કારણ આપો).
- 25) સંકલ્પના વિકાસ એટલે શું? સંકલ્પનાઓ લખો.
- 26) વર્તનલક્ષી સમસ્યા એટલે શું?
- 27) બાળકમાં સામાજિકતાનો વિકાસ થાય તે જરૂરી છે (કારણ આપો).
- 28) પ્રતિભા સંપન્ન બાળકની ખાસિયતો લખો.
- 29) સામાજિક વિકાસના પ્રકાર જણાવો.
- 30) અપંગ થવાના કારણો જણાવો.
- 31) પરિપક્વતા અને શિક્ષણ એ સિક્કાની બે બાજુ છે (કારણ આપો).

વિભાગ - D

- નીચે આપેલા 32 થી 37 સુધીના લઘુ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે. [18]

- 32) અંગૂઠો ચૂંસવો સમસ્યાના કારણો અને ઉપાયો જણાવો.
- 33) તરૂણાવસ્થાની લક્ષણો સમજાવો.

અથવા

- 34) હકારાત્મક આવેગ અને નકારાત્મક આવેગ વચ્ચેનું અંતર સમજાવો.
- 35) સૌંદર્ય ભાવનાની ખીલવણી માટે બાલમંદિરમાં શિક્ષિકાનો ફાળો સમજાવો.
- 36) શિક્ષા અને ઈનામ નો તફાવત લખો.
- 37) ઉત્તેજનના ઉદ્દેશ્યો સમજાવો.

વિભાગ - E

- નીચે આપેલા 38 થી 42 સુધીના પ્રશ્નોના વિસ્તારથી માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે.

[20]

- 38) માનસિક સમસ્યાવાળા બાળકો પ્રત્યે તમે કેવું વર્તન રાખશો ?
39) શિક્ષા એટલે શું ? શિક્ષાના પ્રકાર જણાવો.
40) સામાજિક વિકાસ ને અસર કરતા પરીબળો વિશે સમજાવો.
41) મંદબુદ્ધિના પ્રકાર જણાવો. વિસ્તારથી સમજાવો.
42) જન્મ પૂર્વેના તબક્કા વિશે વિસ્તારથી માહિતી આપો.

વિભાગ - F

- નીચે આપેલા 43 થી 46 સુધીના નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.

[20]

- 43) 0 થી 6 વર્ષના બાળકની વિકાસકીય તરાહ જણાવો તથા તેમના માટેની ઉત્તેજનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ સમજાવો.
44) બાળક પથારી ભીની કરે છે. તેના કારણો અને ઉપાયો જણાવો.
45) બાળકોમાં આવેગના વિકાસની અગત્યતા સમજાવો.
46) ભાષા વિકાસ ઉપર અસર કરતા પરીબળો સમજાવો.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

247(E)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

Instructions :

- 1) There are total 46 questions in this question paper.
- 2) All questions are compulsory.
- 3) Figures to the right side indicate full marks to the questions.
- 4) Answer according to instructions given.
- 5) Start new section on a new page.

SECTION - A.

- Question nos. 1 to 10 are multiple choice questions. Choose correct answer (A, B, C, D) from given alternative responses and write it. Each question carries 1 mark. [10]

- 1) The time from fertilization to the stage of ovum is known as
(A) embryo stage (B) ovum stage
(C) fetus period (D) childhood
- 2) This is an activity for a child's aesthetic development
(A) blocks (B) story
(C) making a rangoli (D) group play
- 3) Changes are seen in development.
(A) qualitative (B) quantitative
(C) frequently (D) negative
- 4) Behaviour of an angry child -
(A) different (B) becomes sympathetic
(C) becomes attractive (D) becomes aggressive
- 5) is necessary for memory development.
(A) repetition (B) reading
(C) exercise (D) observation

- 6) When a child reaches the age of 1 year he/she
 (A) can sit (B) can stand
 (C) can walk (D) can run
- 7) Child's social development should take place by
 (A) tour (B) singing
 (C) paper cutting (D) cycling
- 8) Improvement in a child's behaviour can be done by
 (A) play (B) reward
 (C) punishment (D) controlling in emotions
- 9) The IQ of mentally retarded child is
 (A) more than 70 (B) between 30 to 70
 (C) less than 70 (D) between 70 to 120
- 10) Stimulative activity for 0 to 6 month's child
 (A) puzzles (B) rattle
 (C) drawing (D) ball playing

SECTION - B

- Following questions from 11 to 20 are very short answer type. Answer them in one sentence. Each question carries 1 mark :

[10]

- 11) What is group punishment?
- 12) What do one should bear in mind while giving prizes?
- 13) Write types of childhood period.
- 14) Through which conversation (lipi) is a blind boy being taught?
- 15) What is stimulation?
- 16) Write the formula of IQ.
- 17) Write types of emotions.
- 18) What is an anti-social behaviour?
- 19) What is an art?
- 20) Which activities should be planned for aesthetic development of a child?

SECTION - C

- The following questions from 21 to 31 questions are short answer type. Answer them accordingly. Each question carries 2 marks :

[22]

- 21) Individual differences are seen in child's development. Give reason.
- 22) Write role of parents in aesthetic development of a child.
- 23) Write the definition of blindness.
- 24) Is gardening necessary in 'Balvadi'? Explain.
- 25) What is concept development? Write concepts.
- 26) What is behavioural problem?
- 27) The social development of a child is necessary. Explain with reasons.
- 28) Write characteristics of a genius child.
- 29) Write types of social development.
- 30) Mention the reasons of being handicapped.
- 31) Maturity and learning are two parts of a coin, why?

SECTION - D

- Following questions from 32 to 37 are short answer type. Each question carries 3 marks. Answer them accordingly :

[18]

- 32) Stating the causes of thumb sucking, write its treatment.
- 33) Write a short note about adolescents.

OR

Write a short note about infancy period.

- 34) Differentiate between positive emotions and negative emotions.
- 35) Explain a teacher's role in Kinder-garten for the aesthetic development.
- 36) Differentiate between punishment and reward.
- 37) What is the purpose of excitement?

SECTION - E

Answer the following questions from 38 to 42 in detail. Each question carries 4 marks :

[20]

- 38) How will you behave with the students who are mentally disordered?
- 39) What is punishment? State types of punishment.
- 40) Explain factors affecting social development of a child.
- 41) Write types of mental retardation in detail.
- 42) Explain in detail before birth stages.

SECTION - F

■ **The following questions from 43 to 46 are essay type. Each question carries 5 marks Answer them accordingly :**

[20]

- 43) Mention the developmental pattern of a child having age between 0 to 6 years. Write down stimulating activities for them.
- 44) Mention causes and its remedies in case of a child wetting his / her bed.
- 45) Explain the importance of emotional development in children.
- 46) Explain in detail the factors affecting language development.

